

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . . 40 Leu
Egy hóra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu.
Hirdetés — Nyiltér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

36/1932. szám.

Meghívó.

Az Országos Magyar Párt kézdí-
vásárhelyi tagozata Kézdivásárhelyen,
a városi tanácsház nagytermében 1932.
november 13-án, vasárnap délután 3
órákor tartja évi rendes közgyűlését, a
melyre a tagozat összes tagjait tiszte-
lettel meghívjuk.

Kézdivásárhely, 1932. nov. 4.

Dr. Vargha Béla Dr. Várhelyi Ödön
elnök. titkár.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Főtítkári jelentés a tagozat működé-
séről.
3. Pénztárosi jelentés, zárszámadás,
költségvetés.
4. Tisztújítás. Elnök, alelnökök, főtítkár,
titkár, jegyzők, pénztáros, ellenőrök választása.
5. Intézőbizottság megválasztása.
6. Az 1932. nov. 28.-án tartandó várme-
gyei közgyűlésre a k. vásárhelyi tagozati
képviselők megválasztása.
7. Indítványok.

HALADUNK.

Jóleső érzés tölti be szívünket mind-
annyiszor, valahányszor kis városkánk
életében valami új, valami eddig nem
létező, de kulturánkat, vagy általában
fejlődésünket igazoló jelenség mutatkozik.

Örömmel konstatálhatjuk, ezen je-
lenségek nem ritkák városunkban. Alig
pár hete egy új kulturális intézményün-
ket, a muzeumot nyitottuk meg. Ezt
követte a gazdasági fejlődésünk muta-
tója: a kiállítás megrendezése és nagy
sikere.

Ezalatt az ifjuság és az ifjusági
szervezetek sem maradtak tétlenül. Fő-
képpen a K.S.E. sportegyesület az, me-
lyik jóelőre kidolgozott program szerint
szakadatlanul dolgozik, mérkőzéseket,
versenyeket rendezett és azok rendezé-
sén, előkészítésén dolgozik ma is.
Olyan versenyt rendeztek meg az utóbbi
időben is itt városunkban, mely ad-
dig itt soha nem volt és amely or-
szágos viszonylatban is kiemelkedett.

A K.S.E. sportegyesület vezetősége
látva azt a határtalan nagy lelkesedést,
mely a tagok között van, látva azt,
hogyan a vásárhelyi közönség is érdek-
lődsé mutat az egyesület iránt, egy
merész lépésre határozta el magát.
Egyelőre csak a terv volt meg, a kivi-
telhez szükséges anyagi erő hiányzott,
de ez nem félemlítette meg. Elhatáro-
ták egy tribün építését.

A „Sinkovits sporttelep” hatalmas
méreteivel és jól gondozottságával az
arra haladóknak már eddig is feltűnt

és csodálattal töltött el mindenkit. S
ha meglesz a TRIBÜN! Az a tribün,
aminek terve, kivitele a legáldatlanabb
gazdasági időre esik. Amit a semmiből
kell felemelni. A semmiből s mégis
mindenből, mert a szívből, az akarat-
ból, lélekből lesz felállítva s ez pedig
minden.

A sporttelep arányainak megfelelő
mèretű építkezés vonja magára a fi-
gyelmet. Javában folyik a munka már.
A sportegyesület egyik legagilisebb vezető
tagja boldog önérzettel mutogatja még
az épülő tribün alsórészében épülőfél-
ben levő öltözőket, melyek közül egyik
a saját, másik a vendégcsapatok ren-
delkezésére fog állani. A két öltöző
közt lesz a vízvezetékekkel ellátott mosdó,
helyesebben fürdő-szoba. Az épület vég-
gén sporttelepfelügyelő két helyiségből
álló lakása nyer elhelyezést. A felső-
rész, cca 300 nézőnek lépcsőzetesen el-
helyezett ülőhelyekkel és egy sor pá-
holyúlással, az egész telepre nyíló ki-
látóval gyönyörű képet nyújt majd.

És mindez egy pár agilis, ügyes,
a közért szívesen dolgozó, akadályt
nem ismerő sportegyesületi vezető és szép-
számu ifju sportember érdeme. Nem
lehet és nem szabad ezen munka mel-
lett behunyt szemmel elhaladni! Észre
kell venni s ha egyébbel nem, legalább
az érdeklődésünkkel a további mun-
kára kell serkenteni az ifjuságot.

(Kézdivásárhely, 1932. nov. 2.)

Bálint Vince.

A csend története.

(Novella.)

Irta: Páll Loránt.

Enyhe fuvallat szökdelt pajkosan a dus-
lombu fák ágain keresztül. A nyári estének
minden kellemes üdésége ott csillogott friss
harmatcseppekben a kis kert selymes pá-
zsján. Élénk színű virágszirmok illata ve-
gyült a levegőbe, megszabadítva a tüdőt min-
den teherrel. Gyönyörű nyári est volt. Ilyen-
kor nyílnak a szívek szerelemre, mint
tűzpiros virágok, ha a napfény virulásra
csökölja szunnyadó bimbóikat.

Idillikus pad húzódott meg a kis budai
kert egyik sötét zugában. Az ut apró kavics-
szemei rejtelmesen csillogtak a ráeső holdfény
kék sugaraiban.

A padon egy férfi ült — azaz, hogy
bocsánat — élénken izgett-mozgott, percen-
ként óráját rántva elő mellényzsebéből és
gyufavilág mellett figyelve a lassu mutatók
járását. E szórakoztató művelet közben,
illetve utána mindannyiszor apró fészűt halá-
szott elő valahonnan és össze-visszakoccolta
dus haját, majd műértő kézzel megrángatott
valamit a nyaka táján.

Nem nehéz rájönni ezek után arra, hogy
ez a férfi várt valakit, mégpedig bizonyosan
egy nőnemű személyt, a türelmetlen férfiak
kényszerű türelmességével. A találka elkép-
zelt ígéretei ott csillogtak szemében, némi
hamar enyhülő düh elkeseredett árnyalatával.

Feltételezhető, hogy szerelmes volt az
illető? . . . Valószínű, hogy valamit érzett,
azt is a szíve táján és bizonyosan nem va-

Hogyan történt?

Irta: KOVÁCS KAROLY.

A Székelyföld 1932. okt. 23-án meg-
jelent számában, valamint a Székely Ujság-
nak f. évi 43-ik és a Székelyföldnek 85-ik
számában megjelent dr. Dávid István és ifj.
Bándy István közleményeit figyelemmel ki-
sérttem és ennek folytán ifj. Bándy István
felhívására, miután „hivatottnak” érzem ma-
gam, lelkiismeretem szerint a következők-
ben nyilatkozom:

A szóban forgó paktum két részből áll.

I. rész: Két román tagot felvenni a
listára.

Ez a rész senki által nem kifogásolható,
sőt igazságos és becsületes dolog, hogy egy
autonom testületben a polgárságnak minden
rétege képviselve legyen.

II. rész: Az interimár-bizottság tagjai
kerüljenek a városi tanács élére.

Ez a rész egy jogtalan cselekmény,
mert sérti a polgárság személyiségi jogait,
mint amilyen a választás tisztasága és sza-
badsága.

Sérti a polgárság jogainak védelmére
szolgáló törvényeket, mint a milyen a köz-
igazgatási törvény, melynek 127 s. köv. §§-ai
rendelkezése szerint, a tanács tagjai titkos
szavazással választják előjáróikat és nem
ugy, hogy különböző pártok megbízottai
szerződéssel állapítsák meg azt, kik kerülje-
nek a városi tanács élére. Sérti az autono-
miát, mert autonómiánk törvények által
amúgy is korlátozva van, nem merül fel
annak a szükségé, hogy ez szerződés által
is korlátozva legyen, mert az autonómiát
törvények keretei között nem le, inkább ki-
építeni kell.

Nyilvánvaló tehát, hogy ezen jogszabá-
lyellenes cselekmény keletkezésétől fogva ér-
vénytelen, semmis. Nem csoda tehát, ha a

lami bonyolult és érdekes hivatalos ügy iz-
galmai hevitették. Erre egy nőgyűlölő már
kimondaná a szentenciát: Botor férfi! A
szerelmet keresi és boldogtalanságot talál.
Csókot kér és pofont kap. Ugyanez kijár
részére egy férfitől is. Ah nő! Milyen primi-
tív fogalom ez. Azt hiszed valami titkot
találsz? Nem, csak keresel, de soha sem
találsz. Miért? Hát ez a titok.

— Haj, haj — sóhajtott nagy halkán a
mi ideges ismerősünk — nem jön, nem jön
és nem jön.

Aztán kiszámolta ugyanezt a gombjain
is. Már csak ebben reménykedett. Az utolsó
előtti gombnál belátta, hogy rosszul kezdte
és hirtelen, de bizonytalanul rátért egy kö-
zeli akácfá lefosztásához. A végén már nem
is érdekelte, hogy jön-e, hanem teljes oda-
adással arra vetette magát, hogy rápillantás-
ból meg tudja ítélni, vajon ki fog-e jönni,
hogyan szeret. Többször sikerült is a csalás.

— Gyuri, hát maga mit csinál? — ha-
sított élesen a levegőbe egy női hang és
Gyuri, a hősszerelmes, zavartan babrált a
kezében maradt levéltöredékkel, majd bam-
bán és kedves mosollyal felelt, hirtelen
dadogó hangon.

— Hát izé, kezit csókolom, tanulmányo-
zom az akáclevelek erezetét. Mindig nagy
élvezetem volt a növények vizsgálata . . .
de aztán hirtelen elhallgatott, mert eszébe
jutottak a természetrajz órákon beszédett
szekundák és a pótvizsga.

(Befejező rész a jövő számban.)

polgárság jogainak szabad gyakorlásáért öntudatra ébredt. Közöttük magá ifj. Bándy István is, aki a közg. választások rendjén 1930 évben a hivatalos Magyar Párt listájával szemben állást foglalt és nyilvánosan beiratkozott „kockásnak”.

Hogyan történt, hogy az akkor öntudatra ébredt polgár most visszafordult a paktumhoz és vitatja, hogy „annak az ideje még nem járt le?” Megengedem, hogy gyakorlati üzletember, aki megszokta, hogy pult mögött kiszolgál és szállít mindenkinek, ha ebből haszna van, de ez csak az ő külön életében lehet megengedve és nem lehet általánosítani és átvinni ezt körülményre, mert egyetlen magyar párti tag sem kötelezhető arra, hogy az interimár bizottság tagjait, tehát egyénileg meghatározott személyeket, kiszolgáljon és öt éven át szállítsa a városi tanács élére, még ha ebből haszna van is!

Különböztet is gyakorlatilag sem volt keresztülvihető, mert a polgárság az előbb körülírt jogellenes cselekményt megelőzte s a választáson magának az interimár bizottságnak két tagját döntötte ki. Történtek ugyan erőfeszítések lemondások folytán, hogy az interimár bizottság volt tagjai kerüljenek a város élére, azonban az utolsó pillanatban a városi tanácsot feloszlatták. Ennek a keresztülvitale a most visszahívott és újjászervezett tanács kebelében sem volt megvalósítható, mert például ifj. Bándy István nem volt tagja az interimár bizottságnak, mégis belekerült az állandó választmányba. Tehát úgy látszik, hogy ifj. Bándy István a változtatásáért, csak a román tagokra vonatkoztatja, ami megsértése tulajdonképpen annak a paktumnak, melyről azt állítja, hogy annak a határideje még nem járt le.

Az a polgárság tehát, amely az általános választások rendjén a kockásokra szavazott, minden felelősséget áthárít a most történtekért azokra, akik ebben megbízatásuk ellenére közreműködtek.

A törvény, az igazság és becsület érdekében szólalok fel, mint arra hivatott, lelkiismeretem szerint.

Az a „virtus”.

— Irta: Papp Sándor —

Az országoknak, népeknek, nemzeteknek vagy néptörzseknek fennmaradását nem a fegyvereinek milliói, nem ágyúinak, tankjainak, repülőgépeinek megszámlálhatatlan sokasága, nem municiójának hegy magasra rakott mennyisége, de még a különböző földi helyeken összeülő időszerű világhatalmi differenciák határozatai sem, hanem őseinek hitéhez, nyelvéhez, szokásaihoz való ragaszkodása biztosítják.

A melyik nép megtagadta hitét, hűtlenné lett ősei szép szokásaihoz, elhanyagolja, vagy szégyenli nyelvét, az már befutotta pályáját, anélkül, hogy hivatását is egyúttal teljesítette volna.

Mi is székelyek, őseinknek sok szép hagyományát, jellemvonását tagadtuk meg már.

Kevés a vallásos hit lelkünkben, az áldozatkésztség tüzetnek a hamuját is elhordta a szél, az összetartás kényét szétzilárdította az önzérek, őseink viseletének szörvénnyel, hivalkodó felujtása karikatura gyanánt hat a modern divat tömkelegében.

De mégis van még valami a székelyben, amit sem idő, sem korszellem, sem írás, sem beszéd nem tud kiölni belőle.

Van még valami, ami túl él időt, átlép határt, tulharsog sípot, dobót, kürtöt, harsonát; van benne valami, amihez minden körülmények között hű marad, mint a béka a mocsárhoz, mint a kullancs a juhhoz.

Van egy szokása, mit felelevenít lakodalom, tánc vagy bálban.

Bemutatja, — ha hosszú ut után megérkezett a somlyói Máriának; bemutatja — ha népes kirándulás keretében duhaj kedve megérkezik, — Bálványos-vár szellemének egyaránt.

Stilszerű vagy teljes volna-e egy székely kiállítás is, ha az idegen nem látná felvillanni a kacort, kést vagy bicskát a csipkék, selymek, butorok, képek szemlélete után?

Villog a kezünkben, ha táncolunk és maulunk, kirándulunk, vagy kiállítunk, ha éneket nyújtva bucsut járunk; szurunk és

dőfünk barátot és ellenséget, ismerőst és idegent, apát, fiut, testvért, mert csak nem fajult el még a székely vér, melynek minden cseppje drága gyöngyöt ér!

Atyafilátogatáson a finneknél.

Krakóban és Lengyelországban.

— Irta: Dr. I. DIÉNES JENŐ (3)

A hazaszeretet, a történelmi múlt megbecsülése ime így hozta meg jutalmát.

A restaurált királyi palota számtalan fényes, tükörsima parkettes termein posztópapucsokban csoszoghattunk csak végig, hol a figyelmes lengyel-magyar társaság jóvoltából maga Tomkiewicz Sztaniszlav ur, a krakói történelmi társulat ősz elnöke volt lelkes cicerónénk, aki különben nemcsak a királyi palotában, hanem egész krakói tartózkodásunk alatt az erdélyi csoportot kalauzolta, lekötözött előzékenységgel adva meg a legkisebbnek látszó kérdésre is felvilágosításait.

A Wavel domot, ahol száznál több lengyel történelmi nagyság, király, nemzeti hős, főpap, tudós pihen, szintén megtekintettük. Ott van eltemetve a dom egyik viszonylag kicsiny sírboltjában, hová néhányadmagammal a sírboltot őrző barát kalauzolásával leszálltam, az erdélyi fejedelmi székéből egyik legnagyobb lengyel királlyá emelkedett büszkeségünk, Báthori István, kinek talán az egész csodaszép szoborművektől zsúfolt domban a legművészetlenebb a síremléke, a nagy, impozáns Báthori-kápolna nevű síremlék, de fantasztikus, vörösmárvány, fehér alabástrom, fekete és zöldesszürke kövei mégis hatásosak, bár ridegségével elszomorító ez az emlékmű. És lent a szűk kriptában a 3 legnagyobb nemzeti hős: Koszciuszko Tádé, Szobieski János és Poniatovszki József vert arany és ezüst koporsói, a Nagy Kázmér, II. Agost és más nagy nemzeti királyok értékes, művészi koporsói közt szerény, festetlen deszkaládában van a nagy Báthori István ólomkoporsója. Ősz tudós vezetőnk azt a magyarázatot adta, hogy a Báthorihoz méltó szarkofág rövid időn belül elkészül, de a háborús zavarok eddig mindig megátolták a lengyel nemzetet a kegyelet méltó lerovásában.

A Wavel domjában csupa művészi fehér és színes márvány és más nemes kőből alkotott szobor és műepitvány közt is feltűnik a templom közepén álló hatalmas vert ezüst emelvény, melyen ugyancsak ezüst oszlopokon álló ezüst baldachin alatt ezüst koporsóban pihen a lengyel nemzet védőszentje, Szent-Szaniszló püspök, kit 1079-ben Boleszló király gyilkolt meg a régi vártemplomban az oltár előtt, amelynek helyén a mai hatalmas dómot 1359-ben építették, meghagyva a régi kisebb templom egyik másik részletével változatlanul a Szent-Szaniszló püspök koporsóját és ezüst ravatalát, melyet meg sem mozdítottak a mai dom építéskor arról a helyről, hol misézés közben érte végezte a hol kilencedfélszáz év óta szentként imádja nemzete. E hatalmas vertezüst emlék azonban rám a ridegség hatását tette, semmi megilletődést, semmi művészi áhítatot nem keltett bennem e komor, majdnem fenyegetően zord mű. Annál felemelőbbek, nagyszerűségükkel lebilincselő hatásuk a Veit Stoss, Fiorentino, Canova, Thorwaldsen szoborművei, de különösen az utóbbi dán szobrászművész Krisztusa.

A domhoz időnként renaissance sarkápolnákat építettek, melyek közül legkiválóbb a Zsigmond-kápolna, melynek szoborsíremlékei, gyönyörű oldalfalainak színes kőből, márvány fajtákból faragott díszai, színes kőmozaikjai rozettás, girlandos, négyzetekre osztott kupolaboltozata a legszebb renaissance építmények egyike. Itt van eltemetve Báthory István felesége, Jagello Anna, kinek szokatlan, de szintén művészi megoldású, imazsamollyal és üléssel kombinált síremléke a bejáratnál átellenben van, míg jobboldalt a kápolna diadalívét ábrázoló fülkéjében I. Zsigmond — Báthory István apósa — és fia Zsigmond Agost királyok síremlékei állanak. A Zsigmond kápolna oldalfülkéiben művészi kivitelű szobrok vannak, a védőszentek szobrai, míg a művészi mozaikok Dávid és Salamon zsidó királyokat, az evangélistákat és a prófétákat ábrázolják. A kápolna oldalai, a bejárat bronz kapuja a renaissance művészet szebbnél szebb és nem ismétlődő, de egyöntetű dekoratív, gazdag művészetét tárják elénk.

HIREK.

SZÉKELY UJSÁG

Politikai hetilap.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Nov.

5

1932.

A temetőben.

Az esti szürkületben bolyongtam egyedül, társtalan. Kerestem a lelkem nyugalomát. Kerestem a fájdalom napján gyógyírt a régi sebeimre. Kerestem a békességet. Kerestem az Istent....

S e nehéz teher alatt megérkeztem a nyugalom városába, a temetőbe. Száz és száz sírkövön láttam: „Itt nyugszik”. „Itt nyugosznak”. Éreztem, hogy a márványba vésett szavaknak igazuk van. Mindenki megnyugszik egyszer...

Aztán láttam magam körül sok-sok embert. Éreztem, hogy ők is kereső lelkek.

A fájdalom estéjén virágos síroknál, pislogó gyertya fényénél láttam csodálkozó gyermekeket, síró asszonyokat, szenvedő férfi arcokat. Megéreztem, hogy az ők fájó, síró lelkük is nyugalmat és békét keresett.

A lelkük sírásán keresztül megértettem az Istent üzenetét. A fájdalom estéjét változtatások át az áldozatok estéjévé!

Elnéztem a sötétséget megtörő gyertya lángokat. Mikor idegen légáram járt közöttük, fényük csupa szétesés, meghasonlás volt. Ha szólni tudnának, arról beszélnének, hogy legnyomorultabb dolog megégni: gyötrelmek között megemészteni, míg semmi sem marad belőlük csak hamu. De ime a síró lángok egyszerre csak átalakulnak sötétséget áttörő, diadalmas lobogó fénné. Ha szólni tudnának, arról beszélnének győzedelmes énekükkel: nincs boldogabb dolog, mint égni; fénnel, meleggel hinteni be egy sötét, hideg világot!

Üdv a fájdalmat hordozó, áldozatot hozó, szenvedő lelkeknek!

Soós József.

— MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINKET kérjük, hogy előfizetéseiket rendezni szíveskedjenek. Befizetések eszközölhetők Budapesten IV. Múzeumkörút 9. sz. alatt, Acél Testvérek Uránia könyvkereskedő vállalatánál.

— Gróf Majláth püspök városunkban November 3-án délután érkezett meg városunkba gróf Majláth G. Károly róm. kath. püspök a gimnázium és a tanítóképző látogatására. A főpásztor pénteken győntattott, este pedig résztvett a Szent Imre emlékünnepeken. Ez alkalommal dr. Boga Alajos igazgató köszöntötte az ősz pásztort névnapja alkalmával. A püspök vasárnap utazik el.

— ELSŐ HÓ. November 3-ára virradólag leesett az első hó. A korai vendég rövidesen a kibukkanó délelőtti napsugár elől észrevétlenül távozott. A környéki hegyeket azonban hótakaró borítja.

— Féláru jegy Brassóba. Amint Bukarestből írják, a Cfr. egyes helyekre féláru jegyeket vezet be, hogy ezzel is emelje a forgalmat. Így ötvenszázalékos kedvezményvel lehet majd dec. 1-étől Brassóba is utazni.

— Halálozások. István Albert kispesti tanító négy hónapi betegeskedés után 46 éves korában Budapesten elhunyt. Feleségén, Molnár Anna tanítónőn kívül városunkban öreg édesanyja gyászolja a még javakorában elhunyt tanítót. — Jancsó Géza szücs 78 éves, Jancsó Béláné, kerekese felesége 25 éves korában elhunytak városunkban. — Vaszi Miklós adófelülvizsgáló súlyos csapás érte. Felesége, ki közel már egy esztendeje betegeskedett, a brassómezei Szentpéteren elhunyt. Ott helyezték örök pihenőre a fiatal uriaszonykát.

— Szerbia háborút akar. Szerbia háborúval akarja levezetni a belső feszültséget. Minden jel arra mutat, hogy a belgrádi kormány Jugoszlávia súlyos belpolitikai és gazdasági válságát Bulgária elleni invázióval akarja helyrehozni. Közben pedig ki fog törni a végregegyeztetés forradalma.

— A budapesti orvosok visszaadták a látogatást. Annak idején a bukaresti sajtó józonnabb része nagy megelégedéssel és szimpátiával emlékezett meg a romániai orvosok budapesti látogatásáról és az elragadtatás kitüntető hangján szóltak arról az udvarias fogadtatásról, melyben orvosainknak a magyar fővárosban része volt. A magyarországi orvosok most viszonzták a látogatást és október 27-én Bukarestbe érkeztek, ahol a hatóságok mindent megtettek, hogy a magyar orvosok kirándulását ne zavarja meg semmi bántó momentum.

tum. Városunkból a magyarországi orvosok fogadtatásánál dr. Bidu V. Valér kórházi főorvos jelent meg, ki annak idején szintén részt vett a romániai orvosok társaságában a budapesti kiránduláson s nem győzte dicsőíteni a magyar vendégszeretetet és magyar udvariasságot. Bukarestbe elutazása előtt lapunk munkatársa beszélgetett vele s a főorvos a következő érdekes kijelentést tette:

— Nagyon érdekel a román-magyar megértés és barátság, valamint kiépítésének minden mozzanata, melynek én is egyik lelkes hívője vagyok.

Bizony kíváncsi volna ennek a barátságnak a kiépítésére. Sajnos azonban akadnak egyesek, akik csak gáncsoskodni szeretnek és minden bokrban irredentárémet szimatolnak.

Hogy születik a népdal?

Kézdimartonfalván történt az alábbi eset. Idegen legény jött a faluba, ki többet nem járt itt. Cseléd barátját látogatta meg. Feltűnt neki s nagyon tetszett a falu fekvése s rendezett építkezése, falu közepén levő csinos temploma. Mikor barátjával találkozott, tetszésének kifejezését is adott, hogy milyen csinos falu ez a Martonfalva, közepén ott van a szép temploma, mellette a szépen nőtt gesztenyefák. Még szeretőt is könnyebb tartani itt, mint máshol. Többi beszélgetésük nem érdekel, de érdekel az, hogy harmad napján az a helybeli legény a következő éneket énekelte:

Martonfalva csinos község
Szép templom van a közepén
Templom mellett vad gesztenye,
Rászállott egy bus gerlice,
A gerlice mindig csak azt bugja,
Édes rózsám nem hagylak el soha!

(...y)

— Szép kilátások. Egy görög csillagász egész pontosan megjósolta a chaldhikei szigeteken szeptember 26-án lejátszó-dott földrengéseket. Ugyanez a csillagász folyó évi november hó 13-ról 14-re virradó éjszakára előre látja „a csillagok csatáját”, amely az égbolton fog lejátszódni és nap-pali fényességgel árasztja el a novemberi éjszakát. Jósolja, hogy az emberiségre ez a novemberi csillagháború a legborzasztóbb katasztrófák rászakadásának kezdetét jelenti. Nagy háborukat, nagy összeomlásokat jelez. — Végre, legalább van mit várni.

— A közgyűlési jegyzőkönyvek betérjesztése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza a kerületbe tartozó részvénytársaságoknak és mindazon szövetkezeteknek, melyek a Maros, Csík, Udvarhely és Háromszék megyei Törvényszékeknek voltak bejegyezve, hogy az igazságügyi miniszterium 53.351 1932 számú körrendelete szerint közgyűlési irataikat jóváhagyás végett — mint eddig — az illetékes Törvényszékhez kell betérjeszték, három példányban.

Jóváhagyás után a közgyűlési iratoknak a Törvényszék által láttaozott egy példány a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara melletti céghivatalhoz terjesztendő be s ugyancsak itt kérendő (4-es számú kérés nyomtatványon) a törvényszéki határozat becsatolása mellett az esetleges módosítások, mint: igazgatóbizottsági tag vagy számvizsgáló, cégjegyzői minőség törlése vagy bejegyzése, alaptőke emelése vagy csökkentése, székhely változás, fiók létesítés stb., bejegyzése.

A legutolsó közgyűlés iratainak benyújtása alkalmával a Törvényszéknek bemutatandó a legfrissebb alapszabály egy példány is.

Halottak napján

Oh, leborulok bus sírodra édes,
Felejtethetlen, drága jó Anyám,
S mély könnyeimnek keserű hullásán,
Elvirult álmok fájo hervadásán
Fel-felsajogva érzett látomásban
Visszaidezlek annyi év után!

Érzem, lényed reám terül e néma
Elsiratások gyászos éjjelén
S az ajkamon vonaglott reszketésben
Elszállt sóhaj multad kísérti, érzem,
... Szeretve hintett, bár fagyos, nyomasztó
Halálos-kinu csókjaid ölen

Talán az Ég, az Ég is úgy akarta,
Hogy bánatomban egyedül legyek
S magányom éjén elhagyott sírodra
Csak én boruljak s pár szál őszirózsa
Közé elrejtett két kicsiny, varázsos,
Bus fényű gyertyát csak én én tegyek ...

S kifosztott lelkeim végső akarásán
Hozzad sikoltok drága, jó Anyám
— Hogy szivemben már mindent elsrattam,
Hogy az évekket mindent visszaadtam,
Csak egy mély eszményt őrzök még Te-képen
Lángzó remények biboralkonyán!

Elsárgult, kicsiny temetőd aljában
E drága helyen már csak én sírok
Gyertyám elégett, pislogó világán
Elnéztek egyszer még a multak árnyán
— Köröttem néma csend s elárvult, késő,
Korhadt keresztek, jeltelen sírok

Torja, 1932 november 1.

Ikaffalvi Diénes László.

Mindazon szövetkezetek, melyek a szövetkezet törvény alapján alakultak s az illetékes Járásbírósnál voltak bejegyezve, a fenti körrendelet értelmében nem jegyzendők be a kamara által vezetett kereskedelmi cég-lajstromba, hanem azok továbbra is a Járásbírósnál hatáskörébe maradnak és ide kell benyújtásuk közgyűlési irataikat s úgy kell teljesítsék a törvény által előírt formáságokat, mint az a multban történt.

Ennek megfelelőleg ezen szövetkezetek által a bejegyzési kéressel benyújtott összes okmányok, valamint a később betérjesztett közgyűlési iratok a kamara által hivatalból áttétettek az illetékes Járásbíróshoz.

— „Tul a Nagy Krivánon” előadása nov. 15-én. A „Tul a Nagy Krivánon” című dalosjáték szereplői: Mr. Cheeswick — Benkő Lajos, Éva, a leánya: Benke Klárika, Kiss Pista; Kovács József ref. kántor, Mr. Archibald: Kertész Andor, Szomolnok Gábor; Benkő Lázár, Baratyé Janó: Zöld Kosztika, Ancsura, a leánya: Szabó Magda, Ricsi Janó; Páll Tilike, Bunkó Balogh Rudi; Kulcsár Rudolf karmester. A darab többi szereplői: Teleky Margó, Turóczy Icuka, Mánya Katóka, Kovács Sárika, Incze Rózsika, Bokor Annuska, Bardócz Icuka. Az előadás nov. 15-én, kedden este lesz. Felhívjuk jó előre a közönség figyelmét.

— A novemberi buzavirág. Tegnap egyik oroszfalvi olvasónk, Mikó Ferenc bírtokos egy csokor élénk színű buzavirágot küldött szerkesztőségünknek, mint ritka példányát a késői őszi időjárásnak. Ez az olvasónk két héttel ezelőtt labdarúzával örvendeztetett meg bennünket, mely szintén csodálatos virágzása volt az októberi ősznek.

— Székely fiúk elhelyezése. A Székelyek kolozsvári Társasága felhívja mindazon vidéki szülőket, kik gyermekeiket ipari, vagy kereskedői pályára öhajták adni, hogy ez ügyben forduljanak a Székelyek Kolozsvári Társaságához (Cluj. Str. Cogalniceanu 7 sz.). Ez idő szerint a következő iparágba tudunk tanoncokat elhelyezni: kályhás, asztalos, borbély, pék, vízvezeték és csatornázási vállalat, könyvkötő, mészáros és arany-műves.

— Az eltévedt golyó. Zaboláról írják lapunknak: Tompa László perceptor revolvért tartott a házában, mert félt, hogy az adóvégrehajítások miatt valaki megtámadja. A felesége, Tompáné Bardóc Erzsébet tanítónő az íróasztalon levő revolverral babrálni kezdett, miközben a fegyver elsült és a golyó az asszony arcába hatolt. Beszállították a kézdivásárhelyi kórházba, ahol kezelés alá vették.

— Mozgalom a Kezét csókolom ellen. Budapesten új mozgalom indult meg a „Kezét csókolom”-mal való közönséges ellen, amely se nem magyaros, se nem értelmes, se nem demokratikus és egyáltalában nem modern. Helyette az udvarias kalapemelést, meghajlást, vagy tiszteletteljes „jó reggelt” vagy „jó estét” kívánást fognak használni,

— Közös frontot a halál ellen. Mikes Imre, a kitűnő tollu újságíró felhívást intézett a háborút járt generációhoz. Kéri mindazokat, akiknek borzasztó háborús frontélményei vannak, hogy közöljék vele. Ő összegyűjti, sajtó alá rendezi és könyv alakjában is kezébe adja a mai embereknek. Ez a könyv be akarja mutatni a háboru szörnyűségeit. Az egyesekkel megtörtént eseteket feldolgozza és elrettentő példának feltalálja. Okuljon abból ez a kor, amely minden lépésében az újabb háborút készíti elő. — A magunk részéről szívesen adjuk tovább ezt a felhívást és kérjük, hogy mindenki adja le a maga háborús szenvedésének legszörnyűbb átélését Mikes Imre București, Boulevardul Schitu Magureanu 21. címre.

(.) MEGJELENT AZ „ELLENŐR” UJ SZÁMA. Megjelent Tóth Sándor politikai, közgazdasági és kritikai lapjának, az „Ellenőr”-nek új száma, mely méltán tarthat számot országos érdeklődésre. Az új számot Sándor József szenátornak „Politika, vagy gazdasági krízis” című vezércikke vezeti be, a lap méltatja gróf Klebelsberg Kunót, érdekes fejtegetést közöl az új dunavölgyi magyar kulturpolitikáról, figyelemreméltó Tamás Györgynek: „Uj diplomáciát a világnak” című cikke. Az új szám érdekességeihez tartozik továbbá Hexner Béla cikke „A faszimusz gazdasági politikájáról”. Fekete Mihály: „Hiszek a magyar színészet feltámadásában”, cím alatt ír őszinte és lelkes sorokat, Tóth Sándornak három cikke van ebben a számban: Szervezkedés az új szezonra, Színházi dolgok, Az új színész. Gazdag közgazdasági rovatának vezető cikke, mit Bocsa György vezérigazgató távozásáról ír. De ezeken kívül nagyon sok cikket, riportot tartalmaz ez a rendkívül nívós szám. Az Ellenőr kapható mindenütt az egész országban, egy szám ára 20 lej.

— Luxusadó — beretválkozásért. Bulgáriában luxusadót vetettek ki azokra, akik borbélyműhelyekben beretválkoznak, vagy kozmetikai üzletekben szépitik magukat. A luxusadó tizszázalékos, amit a borbélynak, vagy a kozmetikusnak fizetett összegben kívül az állampénztár részére kell fizetni.

Osztálysorsjáték

II. HUZÁSA
november 16—17.

Vétel (uj) és megújítási sorsjegyek már kaphatók az elárusítóknál:

Mihály László és Kovács-hilapiroda

Kézdivásárhelyen.

Ne rendeljen idegenből!

sorsjegyet

mikor itt helyben

költségmentesen megkapja.

— Lázás érdeklődés a Bizánc iránt. Amint a mult számunkban megírtuk, a csikszeredai műkedvelők nagy sikerrel adták elő Hirsch Hugóné urnő rendezésében a Bizánc c. színművet. A nagy sikeren fellelkedve, az előadást megismétlik városunkban is és nov. 12-én, szombaton este előadják a Vigadóban a híres történelmi színművet. Amint a Csiki Lapok megírta, a Bizáncot Csikszeredában háromszor adták elő és mindahárom előadásnak a termet zsufolásig betöltő közönsége volt. Reméljük, hogy Vásárhelyen is rég nem tapasztalt színházi zsufolt ház fogja a csikszeredaiak előadását végig nézni és tapsolni a szereplőknek, kik a szokásos műkedvelői előadások nivóját messze felülmúló és csak hivatásos színészek elsőrendű teljesítményét fogják nyújtani. Itt említjük meg, hogy az előadásra a jegyek előjegyzését már megkezdették a Kovács-hilapirodában és mi sem bizonyítja jobban a nagy foku érdeklődést az előadás iránt, mint az, hogy a páholyok nagyrészt már napokkal ezelőtt előjegyezték. Mondanunk sem kell, hogy a vásárhelyi előadást is a darab nagyszerű rendezője, Hirsch Hugóné urnő fogja levezetni. Közel hatvanon fognak szereplők és vendégek ez alkalomra lejőnni városunkba. Az előadás jövedelme a Csiki Népkönyha és a helyi árvaház között lesz elosztva.

— A kovásznai vasúti karambol. A mult héten a délutáni vegyes vonatnak négy első kocsija Kovásznán kisiklott. Szerencsére emberéletben baj nem történt, csupán az egyik kocsit törött pozdorjává.

— Monopol-razziák. A nagyváradi rendőrség hallatlanul folytatja a monopol-razziákat. Kovács és rómi miatt eddig 15 letartóztatást eszközöltek. Tizenöt rádiót koboztak el s azokat, akik a kirott bírságot nem tudják megfizetni, tovább is fogva tartják.

— Jön a Három a kislány. A Katholikus Otthon derék műkedvelői gárdájának az előadásában nov. 25-ikén kerül bemutatásra Három a kis lány. A szereplők személyéről legközelebbi számunkban.

— Amerikában sem tejfel az élet. Egyik erdővidéki kivándorolt székely írja Barótra Chikagóból, hogy ott is borzasztó rosszak a viszonyok. Az ismeretes 1929 évi első börze-es indította be a gazdasági romlást s azóta a gyárak 85 százaléka bezárta kapuit és munkásait elbocsátotta. A többi 15 százalék, ha még dolgozik is néhány napot, a fizetésüket annyira leszorították, hogy abból megélni nagyon bajosan lehet. A tanítók is több mint egy év óta nem kapnak fizetést. Chikagó városa hivatalnokait, tűzoltóit, rendőreit és utcaseprőit nem tudja fizetni, mert a nép nem fizet adót. De ez nemcsak Chikagóban, hanem az Egyesült Államok minden nagyobb városában így van.

□ KÉZDIVÁSÁRHELYI MUZEUM nyitva és díjtalanul megtekinthető az Erzsébet-árvaház emeleti helyiségében minden csütörtökön d. e. 11-1 óráig és vasárnap d. u. 3-5 óráig.

Betegsegélyző és rokkantbiztosítási járulékok.

Abból az alkalomból, hogy az alkalmazottak rokkantbiztosítása kötelező lett, célszerűnek tartjuk az alábbi táblázat közlését, hogy mindenki ellenőrizhesse eddigi könyvelését.

A legutolsó illeték kiszabás 1931. szept. 1-én történt, míg a rokkant biztosítás illetéke Erdély területén csak 1932 június 1 óta érvényes. A Betegsegélyző Pénztárak központi igazgatóságának határozata értel-

mében a biztosításra kötelezettek után havonta 4'50 leu a baleseti járulék, míg a legfelsőbb ipari tanács alapja részére minden biztosított után hetenként 2 leu illeték fizetendő.

Ehhez hozzáadva még a heti 3 leus rokkantbiztosítási illetéket, kapjuk az alábbi táblázat adatait.

A végösszeg felét a munkaadó a bérből levonhatja.

Osztály	Maximális biztosított fizetés		Betegsegélyző illeték		Baleseti járulék	Dir. mes.	Rokkantsági járulék	Összesen
	naponként	hetenként	naponként	hetenként				
					1 hét	1 hét	1 hét	1 hét
I.	Fizetés nélkül vagy 25 leuig bezárólag	Fizetés nélkül vagy 175 leuig bezárólag	0'60	3.60	1	2	3	9.60
II.	25-től 35 leuig bezárólag	175-től 245-ig bezáról.	1'40	8.40	1	2	3	14'40
III.	35-től 65 leuig bezárólag	244-től 455-ig bezáról.	2.40	14'40	1	2	3	20'40
IV.	65-től 85 leuig bezárólag	455-től 595-ig bezáról,	3'50	21'00	1	2	3	27'—
V.	85-től 115-ig bezárólag	395-től 805-ig bezáról.	4.70	28'20	1	2	3	34 20

Hajrá Yo-Yo!

Secans.

A minap egy fiatal ember elment az egyik sportklubba, hogy beiratkozzon tagnak. A hivatalnok megkérdezte, hogy a sport melyik ágát űzi. Tagjelölt ur így felelt: Yo-yo.

— Nem azt kérdeztem, hogy jó-e, maga őshüllő? Sportol-e?
— Igen! Yo-yozom!
— Az is sport?
— Hogyne. Nem hallotta? Már Yo-yo mérkőzést is játszottak!

Egyik barátomtól megkérdeztem, nem mintha érdekelne, hogy: Hogy vagy?
— Köszönöm, yo-yó!
Nna, — mondom, — ennek is megártott!

Már előre látom, amint a gyerekek a karácsonyi bizonyítvánnyal a kezükben megérkeznek. Várakozásteljes pillanat. A zord apa érdeklődik: Milyen a bizonyítvány. A nebuló rávágja: Jó-jó.

Ez a kor szelleme. Mert tessék csak kérem visszagondolni. Mikor apáink balsejtelemről gyötörve vérfagyasztó szemekkel ráknéztek s feltették a nagy kérdést: „Milyen bizonyítvány!” Mi egyenesen feleltünk: „Bizón hitvány.” Így volt ez régen. De ma?! Ma azt mondja a gyerek: „Jó-jó!” Ez nem egyenes válasz, ugyanis két eset van. Vagy az, hogy a bizonyítvány tényleg jó, vagy az, hogy Yo-yo, vagyis: „Yo-yoztam, nem tanultam, — megbuktam.” Ezt is Yo-yoval fogja kitalálni a modern apa. Kezében Yo-yot tart, a mikor a csemete kijelenti, hogy a bizonyítvány Jojo, el kezd játszani. Ha sikerül a játék: Jó (a bizonyítvány) ha nem sikerül: Yo-yo, tehát rossz.

Az elmondott esetekből megállapíthatja az olvasó, mennyire veszedelmes betegség a Yo-yo-láz. És mint legtöbb fertőző betegség ellen, úgy védekezhetünk, ha Yo-yo injekciókkal fertőtleníti magunkat. Így legalább nem lesz időnk a gazdasági válságról beszélni, amit már ugyanis mindenki un. — En is.

Van még egy jó tanácsom, jobb mint az interimár: Kirakatsenyutáni hideglelés és mérgeződés ellen naponként egy evőkanál Yo-Yot! A nóta is azt mondja, hogy: Szibujok ellen hiszszony szedjen — Yo-yot!

AZ IPARTESTÜLET HIRDETÉSEI.

CORPORAȚIUNE GENERALĂ MESERIAȘILOR
din TÂRGUL-SĂCUESC-
ALTALÁNOS IPARTESTÜLET.

No. 267/1932. szám.

Publicațiune.

Avem onoare a Vă aduce la cunoștința publică, că art. IV. din „Legea pentru reducerea unor impozite” publicată în Monitorul Oficial No. 247. din 21 Oct. a. c., prevede următoarele:

„Taxa cifrei de afaceri nu se mai percepe dela 1 Oct. 1932, dela micii industriai (meseriași) cari lucrează singuri, sau ajutăți cel mult de șase persoane, sub rezerva, că să nu aibă alte venituri decât din meșerie.”

Hirdetmény.

Van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy a f. év okt. 21-iki 257. sz. Monitorul Oficialban megjelent „Néhány adó nem csökkentéséről szóló törvény” (Legea pentru reducerea unor impozite) IV szakaszában a következőket írja elő:

„1932 október hó 1-től kezdődőleg nem kell fizessenek forgalmi adót mindazon kisiparosok (kézművesek), akik maguk, vagy legfeljebb hat segéd erővel dolgoznak, azon feltétel mellett, hogy mesterségükön kívül más jövedelmük nincs.

Dat—Kelt Târgul-Săcuș, la 28. Octombrie 1932,

Lukács József ss.
presedinte-elnök.

Dr. Várhelyi Ödön ss.
Secretar-titkár.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL. *)

Igen Tisztelt Szerkesztő ur!

szíveskedjék az alábbi cikket közölni: 1929 év Október 28-án volt Kérdővásárhelyt az országos sokadalom. Sepsiszentgyörgyről idejött az én konkurenssem és éjnek idején a sátramot szédszedték és bedobták egy kertbe, a mit a Rendőrség segítségével meg is találtam.

Most, 1932 év Október 29-én az országos sokadalomra megint eljött Papp Árpád ur kefekötő, de most mást talált ki. Öste haza felé indult 2 fia. Sötét volt. Az én tanulomat feleségem külte ki a piacra, hogy költözzünk haza. A mikor jött a tanulóm az utcán, szekére ültették és elvágattak hazafelé. Jön a hír, hogy Kőkőssy urnak a tanulóját a Papp Árpád ur szekeren látták. Azonnal autóra ültem Sára rendőrrel és Csernátónba el is értük, mire Sára ur halott kiáltott. Erre nem akartak megállni, csak a második haltra áltak meg és a madarat meg fogtuk. Még csak annyit: az ilyen emberekől őrizkedni kell.

Târgu-Săcuș, 1932 nov. 3.

Kőkőssy Pál kefekötő.

*) Ezen rovat alatt közöltek a felelősség a beküldőt terheli

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Oda ütnék... Sajnos, nem odaüt, ahová kellene: a vers fejére, Nemcsak a verslába. hanem a helyesírása is dőcög. Jó indulatát különben köszönjük,

Tanulni szeretnék c. nyilteiri közleményét nem közölhetjük - név nélkül. - A kézirat b. rendelkezésére áll.

„Jöjjenek a fiatalok.” Cikkét nem közölhetjük, mert nem szeretik a személyeskedést. Különböztet mindenben igazat adunk önnek. Ami a cikkének utolsó bekezdésében foglaltakat illeti, bizza annak elintézését a sorsra.

No. G. 9520/1929 exec.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel delegat prin această publică, că în baza deciziei No 9520/1929 a judecătorei de ocol Trg.-Săcuș în favoarea reclamantului Dr. David István adv. curator de masa al falit. Miske Gyula pentru încasarea creanței de 2150 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 12 Noemvrie 1932. orele 3 d. m. la fața locului în in Trg.-Săcuș Str. Eminescu No. 5 unde se va vinde prin licitațiune publică judiciară 1 mașină cu trei dulap indoit, 1 mașina de tăiat table în valoarea de 9000 Leu.

În caz de nevoie și sub prețu de estimare.
Trg.-Săcuș, a 8 Octomvrie 1932.

Popescu
portărel delegat

Ne dobja el kalapját

ha az megszirosodott, vagy megkopott minden ócska kalapot megjavítanak, csinosan formálnak

KOVÁCS JÓZSEF kalap-gyár

Vasut-utcai üzletében,

Halló!

Mit ér nekem a sok lei
Ha Szántótól nincs lábbeli

Értesítem a m. t. vevőimet, hogy mindenféle munkákat, ugymint női és férfi, valamint gyermek, leggyorsabbtól a legfinomabbig, cipőket elvállalok. Bizonyíték ezüst érem és oklevél, valamint ezektől eltekintve 25 évi önállóságom és a bizonyítványaim.

Elvállalok továbbá mindenféle javításokat, u. m. hó és sárcipők szakszerű javítását, legolcsóbb árakban.

Teljes tisztelettel:
SZÁNTÓ GYULA.

OLCSÓ OLVASNIVALÓK

H **A** **L** **L** **O** **H** **A** **L** **L** **O**

Detektív és kalandor. Darabja 4 leu, Nick Carter, Tempó Bill. Darabja 1 leu. Kémek, Árulók, Detektívek 10 leu. Szines Regények 10 leu. Milliok könyve 8 leu. Mindenki Könyve 10 leu. Fél Pengős Regény 15 leu. Pengős Regény 30 leu. Régi Tolnai Világkép darabja 5 leu. Czinka Panna. Teljes kötet 20 L.

Beszerezhető a főtéren özv. KOVÁCSNÉ újságelárusító bodéjában, ahol friss magyar és román napilapok állandóan kaphatók.

Kérdezze meg barátnőjét

akinek arca üde, aki finom, disztíngáltan kellemes hatást keltő illatszert használ és ő fel fogja Önt világosítani, hogy a fenti jelzőket a Mury-féle

NARCISSE BLEU

kölniviz, puder és parfüm használatával szerezte meg.

A Mury párisi gyár megszerezte Önnek azt a kényelmet, hogy készítményeire nem kell ezután - és városba menni, mert KOVÁCS ÁRPÁD illatszerész helybeli sziküzletében ezeket raktáron tartja.

Megvan

Ho-Hopp

Radio

Fussball, Meine Puppen-kürche, Durch, Rika-Rum, A.B.C., Lotto

című TÁRSASJÁTEKOK elűzik az est unalmas óráit.

Kaphatók a

KOVÁCS-hirlapirodában.

Eladó ház

A boldogult özv. Magori Dénesné Kovács Teréz tulajdonát képező, a Rácok-utcájában fekvő belsőség a rajta levő, jó állapotban levő lakóházzal, mely áll 3 szoba, előszoba, konyha, kamra és mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Azon esetben, ha így nem adódik el, f. év nov. 20 án d. u. 3 órakor önkéntes árverésen kerül eladásra.

Értekezni lehet Kovács Istvánnal, Kanta-utca (Str. Carmen Sylva) 11 sz. alatt.

Az örökösök nevében:
KOVÁCS ISTVÁN asztalos.

Milliomos lehet ha osztálysorsjegyet a Révész Ernő collecturából!

Tipografia „MINERVA” nyomda Târgul-Săcuș (Kézdívasárhely), 1932.